

УТВЪРЖДАВАМ:

БОЙКА БОРИСОВА

Директор на ПГ по транспорт и строителни технологии “Гоце Делчев” град Пловдив

ПРАВИЛНИК
ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ
УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И
ТРУД В ПГ ПО ТРАНСПОРТ И СТРОИТЕЛНИ
ТЕХНОЛОГИИ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“

Настоящият правилник е приет с решение на Педагогическия съвет -
Протокол № 15/14.09.2020г.

Утвърден със Заповед на директора № РД-06-1376/14.09.2020 г.

ПЪРВА ГЛАВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този Правилник се определят изискванията за осигуряване на безопасни условия на обучение, възпитание и труд в ПГ по транспорт и строителни технологии „Гоце Делчев“, гр. Пловдив:

1. Единни правила, норми и изисквания за безопасност при организацията на възпитателно-образователния процес с цел създаване на оптимални условия за опазване здравето и живота на учениците.
2. Изискванията за повишаване работоспособността и опазване живота и здравето на учителите и обслужващия персонал.
3. Конкретните задължения и отговорности по отношение спазването на законовите разпоредби и нормативните изисквания, третиращи условията за възпитание и задачите във връзка с изграждането у учениците на необходимите умения и навици за спазване правилата за безопасност.
4. Изискванията за намаляване нервно-психическото натоварване на персонала.
5. Правилникът важи за всички служители, родителите на учениците, както и за външни лица, посещаващи по различен повод училището.
6. Всички служители, при извършване на ежедневната си дейност, подлежат на контрол за спазване на правилата по безопасност на труда и безопасно възпитание и обучение на учениците.

Чл. 2. Необходимост от създаване и прилагане:

1. Формиране на система от знания, умения и навици, необходими за успешната адаптация към живота.
2. Придобиване на психологическа устойчивост към стреса и готовност за адекватно поведение в ежедневните контакти с техниката, природата и хората.
3. Повишаване нивото на професионалната подготовка и намаляване безотговорността и неумението правилно да се определи собственото поведение при екстремни ситуации.
4. Познаване основните характеристики на вероятните производствени аварии, природни, социални бедствия и пожари и формиране мотивирано поведение към тях, отговорно отношение към въпросите за личната безопасност и придобиване практически умения за оказване на първа помощ.
5. Ограничаване достъпа на случайни и съмнителни лица в сградата и района на училището и осигуряване рационален пропускателен режим.
6. Специфика на дейността на училището.

Чл. 3. Обхват:

1. Правилникът се отнася за учениците, родителите, педагогическия, непедagogически и медицински персонал на ПГ по транспорт и строителни технологии „Гоце Делчев“, гр. Пловдив, както и за лицата, които по различни поводи се намират в училището, площадките и двора му.

2. Правилникът урежда техните права и задължения по осигуряване и контролиране на безопасните условия на възпитание, обучение и труд.

3. В подготовката на проекта на ПБУВОТ имат право да участват синдикалните организации в училището, за което директорът, в качеството си на работодател задължително ги поканва.

Чл. 4. Правилникът има за цел да конкретизира основните изисквания, които трябва да се спазват при провеждане на обучението, възпитанието и труда в училището.

РАЗДЕЛ I
ОБЛАСТ И РЕД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВИЛНИКА

Чл. 5. Изискванията за осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд са за всички служители, ученици, родители на учениците, както и за външните лица, посещаващи по различен повод учебното заведение.

Чл. 6. Правилникът определя задълженията на длъжностните лица и различните категории персонал, съобразно длъжностната им характеристика по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.

Чл. 7. Всички служители при извършване на ежедневната си дейност, подлежат на контрол за спазване на правилата по безопасно възпитание и обучение на учениците.

РАЗДЕЛ II
ОСНОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ
ПРОЦЕС И РОДИТЕЛИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ
УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Чл. 8. Работещите в училището са длъжни и носят лична отговорност за организирането на трудовата си дейност и резултатите от нея по начин, който не застрашава здравето и живота на учениците.

Чл. 9. Работещите в училището са длъжни незабавно да информират директора и съответните органи при налична информация за дете в риск или дете, жертва на насилие.

Чл. 10. Работещите в училището за задължени:

1. Да спазват установената трудова, техническа и технологична дисциплина, да

изпълняват трудовите си задължения точно и добросъвестно.

2. Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възлаганите им задачи и да не употребяват през работно време алкохол или друго упойващо вещество.
3. Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движението и противопожарната охрана.
4. Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършваната от тях работа или дейност.
5. Да не предприемат по своя инициатива работа, с която не са запознати, не им е възлагана и не съответства на тяхната длъжностна характеристика и професионална квалификация.
6. Да поддържат и повишават знанията и квалификацията си по безопасните методи на труд.
7. Периодично или за конкретен случай да се запознават с изискванията за безопасна работа, отнасящи се за работното място, на което работят.
8. Имат право да откажат изпълнението или да преустановят работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето им, като незабавно уведомят за това прекия си ръководител.
9. Имат право да откажат изпълнението на работа, за която не са инструктирани или нямат изискващата се правоспособност.
10. Задължително е да се явяват на периодични медицински прегледи или изследване, когато за това им е съобщено или в друг конкретен случай.

Чл. 11. Всеки работник, служител или посетител носи лична отговорност за:

1. Здравето и безопасността си, както и за здравето и безопасността на другите лица, засегнати от неговата дейност, в съответствие с квалификацията си и дадените му от директора и Комисията за извършване на инструктаж, организация и контрол на дейностите по безопасни условия на възпитание, обучение и труд правомощия.
2. Правилното използване на машините, апаратите, опасните вещества и материали, и другото работно оборудване.
3. Правилно използване на личните предпазни средства и специално работно облекло.
4. Правилното използване на средствата за колективна защита, без отстраняване и самоволна подмяна.
5. Незабавното информирание на директора и/или касиер-домакина за всяка възникнала обстановка при работа, която може да представлява непосредствена опасност за тяхното здраве и за всички неизправности в оборудването за работа и средствата за колективна защита.

6. Уведомяване при необходимост и своевременно на медицинската сестра за оказване на долекарска медицинска помощ.

Чл. 12. При спешни случаи да се използват телефоните за Спешна помощ (тел. 150 или 112) и телефоните за връзка с домашните лекари на персонала и родителите на децата.

Чл. 13. Директора и медицинската сестра поддържат регистър за всеки клас с телефоните на родителите на учениците и телефоните на личните лекари.

Чл. 14. Всеки служител, работник или посетител на училището се задължава да:

1. Съдейства на директора и Групата по ЗБУВОТ при изпълненията на дейности за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и на предписанията, дадени от контролните органи;

2. Използва подходящи средства за предпазване от злополуки при необходимост за ръчно повдигане, поддържане и пренасяне на тежести, предмети, уреди и др.;

3. Постава на подходящи места, високо и далеч с цел недостигане от учениците вещества, суровини, материали и др., с оглед предпазването им от заболявания и злополуки;

4. Спазва изискването, че работното оборудване се монтира, демонтира, подменя, поддържа и други, само от правоспособно лице.

Чл. 15. Всеки служител, който временно отстрани средство за защита или сигнализация при извършване на ремонт, монтаж, профилактика и други, е длъжен да го възстанови незабавно или да предприеме други защитни мерки със същата ефективност.

Чл. 16. Работещите в училището са длъжни да спазват строго:

1. Конвенцията на ООН за правата на детето и Закон за закрила на детето.

2. Санитарния минимум за училищата, изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд при придвижването на ученици и персонал като пешеходци или пътници в превозно средство.

3. При разходки и други прояви на туризъм с ученици, придружаващия ги персонал да ползват средства за сигнализиране при пресичане на улицата – палка „Стоп! Деца“ и да спазват изискванията за безопасност на движението, съгласно ЗДП и Правилника за прилагане на закона за движение по пътищата.

СПЕЦИФИЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ И РАБОТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩЕТО

Чл. 17. (1) В училището се сформира група за работа по БУВОТ, членовете на която се избират на общо събрание.

(2) В групата, освен директора има представители на педагогическия, медицинския и непедagogически персонал.

(3) Групата организира, ръководи и контролира дейността по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.

(4) Длъжностното лице, назначено със заповед на директора провежда начален и периодичен инструктаж, с цел лицата, постъпващи на работа да бъдат запознати с ПБУВОТ, Правила за опазване здравето и живота на децата, Пропусквателния режим в училището, Основните правила по безопасност и хигиена на труда, Изискванията за работа с електроуреди и на работното място и т.н.

(5) Началния и периодичен инструктаж се провеждат през работно време, по предварително изготвен план и се регистрират в съответната книга за инструктажи.

Чл. 18. Не се допускат на работа лица, които не са инструктирани.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РАБОТЕЩИТЕ В УЧИЛИЩЕТО

Чл. 19. Всички служителите и работници в училището са длъжни:

(1) Да се явяват на работа в състояние, което позволява да изпълняват възложените им задачи.

(2) Да спазват трудовата дисциплина, установения ред и изискванията на нормативните актове по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

(3) Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на лицата, които могат да пострадат от техните действия или бездействия.

(4) Да се убедят преди започване на работа в безопасното състояние на работното оборудване, което използват или обслужват.

(5) За да са изправни съоръженията работещите с тях да отразяват евентуални повреди в тетрадка за ремонт.

Чл. 20. Всеки служител е длъжен да уведоми съответните длъжностни лица за всички повреди и аварии, които създават опасност за тяхното, на учениците и на други служители здраве.

Чл. 21. При какъвто и да е инцидент с ученик задължително да бъде уведомяван Директора.

Чл. 22. Всички са длъжни да спазват инструкциите за правилна поддръжка и експлоатация на наличните технически уреди, съоръжения, машини и инструменти в учебното заведение, да работят с изправни машини и съоръжения.

Чл. 23. Товарно-разтоварни дейности да се извършват на определените места, като се изключи достъпа на ученици и служители до голямо-габаритни транспортни средства

Чл. 24. В училището да се поддържа необходимия минимум от медикаменти за

долекарска помощ. Те се съхраняват в специално определено за целта място – кабинета на медицинската сестра. Достъпа на ученици до тях е абсолютно изключен.

Чл. 25. При провеждане на планирани или спешни ремонти, на ремонтни дейности на уреди, апарати, осветителни, вентилационни, ВиК инсталации, строително-монтажни дейности в сградата и на двора задължително да се спазват всички изисквания за обезопасяване.

Чл. 26. Правилно да се използват осветителните, електрическите инсталации, водопроводите и канализационните инсталации като се спазват инструкциите. При аварии да се информира работника поддръжка и МОЛ.

Чл. 27. Касиер-домакинът и работника поддръжка сгради да следят редовно отразеното в тетрадката за повреди и аварии и осигуряват отстраняването им.

Чл. 28. Работещите в училището са задължени:

1. Да поддържат ред на работното си място и при приключване на работния ден, да го оставят чисто и подредено.
2. Да повишават квалификацията, хигиената на труда и противопожарната охрана.
3. Да се грижат за личната си безопасност и безопасността на учениците.
4. Да сигнализират своевременно при добиване на информация за ученик в риск или ученик жертва на насилие.

ДИРЕКТОР:

Чл. 29. Директорът на училището носи отговорност за изпълнението на всички изисквания на нормативните актове, свързани с осигуряване на безопасни условия на труд и опазване здравето и живота на работещите.

Чл. 30. Директорът на училището, в качеството си на работодател, реализира мерки за създаване на вътрешна система от правила и изисквания за безопасна работа, съобразена с установените в страната норми и обхващаща всички дейности.

Чл. 31. Директорът на училището организира трудовия процес, като се стреми да отстранява в максимална степен съществуващите рискови фактори за живота, здравето и работоспособността на учениците и служителите в учебното заведение.

Чл. 32. Директорът на училището осъществява взаимодействие и координира дейността с органите на Министерството на труда и социалните грижи, Министерството на околната среда и местните органи на държавна власт по осигуряване безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Чл. 33. (1) Директорът на училището утвърждава ПРАВИЛНИК ЗА БУВОТ в началото на всяка учебна година.

(2) В края на всяка учебна година директорът инициира обсъждане на условията на

БУВОТ и мерки за тяхното подобряване.

Чл. 34. Директорът на училището утвърждава със заповед и контролира провеждането на различните видове инструктажи, като предварително утвърждава всички инструкции и правила за работа.

Чл. 35. Директорът носи отговорност за:

1. осигуряване на необходимото обучение и за безопасните условия на труд;
2. организиране на дейности за противопожарна охрана;
3. разработването на система за предотвратяване и ликвидиране на аварии и пожари;
4. взаимодействието с отговорните институции и със служителите за медицинска помощ, за противопожарна охрана и гражданска защита за осигуряване безопасността на работещите;
5. недопускане на работа на лица със заболявания и състояние, противопоказни на съответния вид работа;
6. осигуряване на необходимото работно облекло и необходимите лични предпазни средства;
7. уведомяването по надлежния ред на общинска администрация, РУО, Инспекцията по труда и социалните грижи, Прокуратурата и Гражданската защита в случаи на тежки аварии и злополуки;
8. установяването, разследването и регистрацията на всяка станала злополука и известните му професионални заболявания по ред и начин, определени със закон.

Чл. 36. Директорът е задължен да осигури здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището, така че опасностите за живота и здравето на учениците, служителите, работниците и посетителите да бъдат отстранени, намалени или ограничени.

Чл. 37. Директорът, в качеството си на работодател, разработва и утвърждава правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

Чл. 38. Директорът носи отговорност за съответствието на правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на възпитание, обучение и труд с нормативните изисквания в Република България.

Чл. 39. При разработването на проект на ПБУВОТ директорът задължително поканва за участие синдикалните организации.

Чл. 40. (1) Директорът отговаря за цялостната организация, изпълнение и контрол на дейностите по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището, като:

1. Утвърждава актуализиран Правилник за безопасни и здравословни условия на

възпитание, обучение и труд в началото на учебната година.

2. Организира запознаване на учениците, педагогическия, непедagogическия персонал и родителите с ПБУВОТ.

3. Организира пропускателният режим в училището и контролира спазването му.

4. Организира приемането на нов ученик; наличната информация за здравословното състояние; наличието на данни на родителите, адрес и телефони за връзка; запознаването родителите с правилата за безопасност и вътрешния ред в училището.

5. Координира и контролира организирането на различните форми на отдих и туризъм при спазване на Наредба за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

(2) Вписва в длъжностните характеристики основните задължения и права на работещите в училището за безопасни условия на труд и отговорностите им за опазване на здравето и живота на учениците.

(3) Организира подходяща квалификация за работещите по проблемите на безопасното поведение и изискванията на безопасни условия в училището, като организира ежегодно и провежда тренировка за евакуация при пожар, природни бедствия и аварии.

(4) Организира, координира и контролира дейностите по спазването на ПБУВОТ.

(5) Организира, координира и контролира спазването на Координационния механизъм за превенция на деца в риск и/или жертви на насилие и Координационния механизъм за недопускане на насилие и агресия спрямо деца.

(6) Осъществява взаимодействие и координация с подразделенията на държавните институции и местната власт по осигуряване на безопасни и здравословни условия на възпитание, обучение и труд.

Чл. 41. Директорът създава оптимални условия за предотвратяване на злополуки, аварии и пожари и в случай на възникване на такива информира незабавно съответните институции по установения ред.

Чл. 42. Предлага за обсъждане в края на всяка учебна година създадените условия за безопасно възпитание, обучение и труд и предлага мерки за оптимизиране както и по противопожарна охрана, причините довели до трудови злополуки и предприетите мерки за отстраняването им.

Чл. 43. Директорът осигурява:

1. Необходимите средства за мероприятията по охрана на труда.

2. Снабдяването с работни и специални облекла и лични предпазни средства и периодично внасяне необходимите в тях подобрения според изменилите се условия.

3. Необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му.
4. Условия за санитарно-битово и медицинско обслужване на работниците, служителите и децата.
5. Щателен преглед на цялото /или на част от него/ училище след извършен основен ремонт, като особено внимание се обръща на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическите инсталации и съоръжения/зануляване, заземяване/монтирането на машините, изискванията по хигиената на труда, противопожарна охрана и др.
6. Съгласуването с противопожарните органи определя пътищата за евакуация на учениците, служителите, работниците и посетителите на училището.
7. Състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения, електрическите инсталации и други съоръжения – относно тяхната безопасност.
8. Изготвянето на инструкции за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност.
9. Спазване на всички правила за пожаробезопасност при провеждане в училището на несвойствени мероприятия, вечери, празници и развлечения и други.
10. Своевременно съставяне на акт за допусната трудова злополука или професионално заболяване, както и разследване за причините довели до това.
11. Осигуряване на съответстващо обезопасяване на изходите на училището, когато те са в близост до улица с интензивно движение.
12. Редовното провеждане на видовете инструктаж по безопасност и хигиена на труда и противопожарна охрана.

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ:

Чл. 44. Учителите носят отговорност за опазване на физическото и психическото здраве и живота на учениците по време на учебните занятия.

Чл. 45. Учителите носят отговорност за опазване на физическото и психическото здраве и живота на учениците по време организирани дейности извън училището – разходки, излети на открити, посещения на театри и др. развлекателни дейности, екскурзии, организиране на летен и зимен отдих и др.

Чл. 46. Учителите са задължени да познават и да спазват правилата за безопасно обучение, възпитание и труд.

Чл. 47. (1) Учителите на отделните паралелки:

1. следят непрекъснато за здравословното състояние на учениците;
2. контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания;

3. в игровата и учебната дейност учителите използват безопасни и безвредни помагала и учебно-технически средства;
4. запознават учениците с правилата за безопасност при работа с различни материали и предмети;
5. обучават учениците да спазват правилата за безопасност и култура на движението;
6. следят за равнището на шума, хигиената и обмяна на свеж въздух в помещенията;
7. носят отговорност за недопускането на материали и вещества, които могат да бъдат потенциална заплаха за живота и здравето на учениците;
8. осигуряват оптимален надзор при работа на учениците с предмети, които могат да ги наранят – ножици; игли; дребни предмети и други;

(2) Организируют материалната среда в класа по безопасен и незаstrашаващ здравето и живота на учениците начин.

1. контролират позиционирането на саксии в класната стая и засаждането им с неотровни растителни видове;
2. организират и контролират безопасни физически занимания;
3. следят за изправността на физкултурните съоръжения на двора и във физкултурния салон;
4. незабавно сигнализируют директора за нарушена цялост на мебели и съоръжения за незабавното им привеждане в безопасен за учениците вид;
5. стриктно следят за недопускане сред учениците, упойващи вещества/лекарства или предмети, заstrашаващи живота и здравето.

Чл. 48. (1) Учителите осигуряват пряк контрол в класа и не оставят учениците без надзор по какъвто и да е повод.

(2) В случай че неотложна причина налага напускане на часа за кратък период от време, учителите са задължени да осигуряват присъствието на заместник, който да поеме контрола и отговорността за децата.

Чл. 49. Учителите по музика носят отговорност за спазването на хигиенните норми в помещението на музикални занимания:

1. осигуряването на приток на свеж въздух по време на музикалните дейности;
2. организирането на материална среда, незаstrашаваща здравето и живота на учениците;
3. използването на музикални инструменти, съобразени с хигиенните изисквания и подходящи за възрастта;
4. поддържане на хигиената на музикалния кабинет в норма.

Чл. 50. Учителят по музика носи отговорност за живота и здравето на учениците по

време на организирани празници и/или други сценични изяви на учениците.

Чл. 51. Класните ръководители и ръководителите на други допълнителни дейности:

- 1 извеждат учениците извън пределите на училището само с предварително разрешение от директора и обсъден маршрут;
2. изискват писмено информирано съгласие от родителите при напускането на учениците за участие в дейности извън училището;
3. носят отговорност за живота и здравето на учениците по време на дейности извън училището;
4. недопускат прояви на агресия и насилие по отношение на учениците и между учениците.

Чл. 52. Класните ръководители и ръководителите на допълнителни дейности не допускат деца без надзор в близост до електрически уреди и съоръжения (камини и печки с твърдо гориво).

Чл. 53. (1) Учителите са длъжни за осигуряват необходимите условия за безопасност на учениците във всеки един момент от престоя им в училището. При възникнала опасност, незабавно да се информира медицинската сестра и директора за предприемане на спешни мерки.

(2) Да не се оставят учениците без контрол под какъвто и да е предлог.

(3) Да не допускат достъп на учениците до отворени прозорци, стерилизатори и лекарства.

(4) Да подsigуряват безопасни материали за работа с учениците.

(5) Да проследяват какви материали се внасят от учениците и дали те не са опасни;

(6) Поставят на безопасно място остри и чупливи материали.

(7) Не поставят върху дидактическите шкафове тежки предмети.

(8) Следят за състоянието на електрическата инсталацията.

(9) Спазват хигиенните изисквания за създаване на добър микроклимат в класната стая (осветление, отопление, проветривост, влажност на въздуха).

(10) Отразяват в тетрадката за ремонти за съществуващи проблеми в помещенията на класната стая.

(11) Да се планират и реализират задачи по теми, подчинени на правилата за безопасно движение и да се организират практически занимания с учениците за безопасно поведение при бедствия, аварии и катастрофи.

(12) Учителите планират и реализират теми за учениците, отнасящи се до Правилата за улично движение; превенции на насилието и риска и др.;

(13) Учителите носят пряка отговорност за безопасността на условия в училището и при

организираните дейности извън училището.

НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ:

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА МЕДИЦИНСКИЯ ПЕРСОНАЛ:

Чл. 54. (1) Медицинската сестра организира работата по здравеопазването и контролира спазването на санитарния минимум.

(2) Медицинската сестра консултира и контролира помощния персонал за спазване на концентрациите на дезинфекционните разтвори съгласно изискванията на СРИОКОЗ и правилното съхранение на хигиенните материали.

(3) При възникване на инфекциозно заболяване извършва необходимите профилактични мероприятия и предприема мерки за опазване на останалите ученици от училището.

(4) Провежда ежедневен филтър и други здравно-профилактични мероприятия, приема и отчита медицинските бележки за отсъствията на ученици по болест.

(5) Организира и контролира закаляването на учениците.

(6) Отговаря за своевременното зареждане на спешния шкаф с необходимия инструментариум, лекарствени и превързочни средства и съхраняването им на недостъпно място.

(7) Оказва първа долекарска помощ и се свързва с родителите и личния лекар.

Чл. 55. Кабинетната медицинска сестра носи отговорност за:

1. съхранението на лекарствата в шкафа за бърза медицинска помощ;
2. обученията за оказване на неотложна медицинска помощ;

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КАСИЕР-ДОМАКИН:

Чл. 56. Касиер-домакин носи отговорност за:

1. ежегодната профилактика на ел. инсталация с протокол и чрез осигуряването на специализирано лице;
2. предприемането на ремонтни дейности при необходимост;
3. поддържането чисти на всички складови помещения от горими материали – амбалаж, отпадъци;
4. правилното съхранение на хигиенните материали;
5. поддържането в ред и чисти пътищата за аварийно напускане на сградата.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПОМОЩНО-ОБСЛУЖВАЩИЯ ПЕРСОНАЛ:

Чл. 57. Работникът по поддръжката и домакина на училището носят отговорност за недопускане повредени (с нарушена цялост) врати прозорци, мебели, спортни съоръжения, битова техника, отоплителни уреди и т.н., които могат да бъдат опасни за живота и здравето на учениците.

РОДИТЕЛИ:

Чл. 58. (1) Родителите са длъжни:

1. Да спазват правилата за безопасност на възпитание, обучение и труд в училището;
2. Да не ползват под никакъв предлог действия, които ще нарушат създадената организация за безопасност в училището;
3. Да спазват стриктно указанията на работещите в училището при възникнала необходимост.

(2) Родителите, като пълноправни партньори в отглеждането и възпитанието на децата, носят отговорност за:

1. За стриктно спазване на вътрешните правила за осигуряване условия за безопасно възпитание и обучение на учениците;
2. Познаването и спазването на основните правила за действие при бедствия, аварии и катастрофи в училището;
3. Подпомагането на учениците за овладяване достъпни правила за безопасност и поведение при бедствия, аварии и катастрофи.

УЧЕНИЦИ:

Чл. 59. (1) Учениците имат право на достъпна и съобразена с възрастта им информация за правилата за безопасност.

(2) Учениците участват в организирани форми на обучение, отнасящи се до:

1. Безопасност на движението по пътя;
2. Безопасно поведение при бедствия, аварии и катастрофи;
3. Правила за безопасни игри и предпазване от нараняване при други дейности: физически занимания, трудово-конструктивна дейност; достъпни трудови и битови дейности;
4. Овладяване на правила за общуване без прояви на насилие и агресия.

(3) Учениците се запознават с достъпни за възрастта си правила по създаване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

(4) Задължително през летния и зимния сезон да се провеждат инструктажи за безопасност при движение и игра в двора и извън училището при различни прояви на туризъм.

(5) Учениците участват активно в проиграването на плана за евакуация при евентуален пожар, бедствия и аварии. Проиграният план се отразява в материалната книга. След проиграване на плана, председателят на комисията за пожарна безопасност изготвя писмен отчет за начина на провеждане и времето за евакуация на учениците и персонала от сградата, който отчет представя на директора.

(6) Включването на учениците в дейностите по защита при пожар, бедствие и катастрофа

се осъществява чрез:

1. Осигуряване на подходящо обучение за изучаване на най-вероятните екстремни ситуации, техните особености и различни последици.
2. Изграждането на умения и навици, и формиране на поведенческа психология за защита и самозащита при екстремни ситуации.
3. Участие в тренингови занимания за придобиване на практически умения и нагласи за оказване на първа помощ.

(7) Учениците задължително се осигуряват с предпазни средства при изпълнение на режимни моменти, свързани с обучение и практика по безопасност на движението, пожар и други аварии и катастрофи.

Чл. 60. Участието в организирани учебни дейности за усвояване на поведение за действие при бедствия, аварии и катастрофи, като и спазването на създадената организацията, ред и дисциплина по време на заниманията е задължение на всеки участник в педагогическия процес.

РАЗДЕЛ III

УСЛОВИЯ, ИЗИСКВАНИЯ И ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНО И ЗДРАВΟΣЛОВНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ В УЧИЛИЩЕТО

Чл. 61. Условия на сградата и хигиенни и здравословни изисквания:

1. Конструкцията на сградата на ПГ по транспорт и строителни технологии „Гоце Делчев“ е проектирана и построена в съответствие с дейностите, извършващи се в нея.
2. Подовите на всички кабинети в сградата са покрити с ламинат и гранитогрес, не са хлъзгави и няма неравности.
3. Коридорите, тоалетните, стълбището, складовете са покрити с мозайка/теракот.
4. Таваните и стените са изработени от материали, които не отделят вредни за учениците емисии.
5. В помещенията има условия за приоритетно естествено осветление. В случаите, когато то не е достатъчно се използва смесено през зимния сезон.
6. Вратите и аварийните изходи се отварят отвътре навън, безпрепятствено.
7. Аерацията на учебните кабинети и другите помещения в сградата се извършва през обезопасени с мрежи прозорци.
8. Електрическата инсталация е съответстваща на спецификата на експлоатацията на сградата.
9. Електрическото табло е поставено на безопасно, недостъпно за учениците място.
10. ВиК инсталацията е съответстваща на осъществяваната дейност и поддържана в

изправност.

11. Училището се отоплява с централно парно.

Чл. 62. Отговорност за добрата аерация на помещенията и спазването на хигиенните изисквания имат учителите и учителите ЦДО. Контрол по изпълнението се осъществява от кабинетната медицинска сестра и директора.

Чл. 63. Отговорност за състоянието и поддържането в изправност на електрическата инсталацията и ВиК инсталацията носи работник-поддръжка. Контрол по изпълнението се осъществява от домакина, директор и заместник - директор.

Чл. 64. (1) Общи изисквания за безопасност на съоръженията, уредите и пособията за игра и отдих.

1. Конструкция:

За поддържане, монтиране, ремонт и др. да се спазва следното: използване на винтове или болтове, като се избягват пирони; болтовете и винтовете да са скрити в материала, така че главите им да не се подават навън; дървените конструкции трябва да са сглобени с болтове или друг вид сглобки; носещите части трябва да са осъразмерени така, че да могат да понесат натоварването и на възрастен човек; острите ъгли, отвори и процепи не трябва да са направени така, че дрехи или части на тялото да могат да се закачат или захванат за тях; движещите се части трябва да са изработени така, че да не прищипват или счупват пръстите на учениците; стъпалата да са достатъчно широки (кракът трябва да стъпи целия на стъпалото) и др.

2. Уреди, подходящи за по-големите ученици, да не се използват от по-малките ученици.

3. Материали:

Дървените конструкции да бъдат байцвани, боядисвани и лакирани, за да издържат на атмосферни влияния. Същото се отнася и за металните конструкции – да се галванизират и боядисват периодично на 1-2 години.

4. Закрепване /фундамент:

4.1. Уредите за игра и отдих да са сигурно закрепени, за да не се обръщат.

4.2. Закрепването на нуждаещите се уреди да се извършва посредством вкопаване на фундамент в земята.

4.3. Фундаментът (основата) трябва да завършва 20 см под нивото на терена.

(2) Поддръжка на двора и дворните съоръжения:

1. Поддръжката и ремонтът на съоръженията, уредите и пособията за игра и отдих (пейки, масички и др.) за предотвратяването на нещастни случаи и злополуки включва:

- често затягане на винтовете, тъй като се развиват по време на употреба;
- изтрити и изхабени части веднага да се подменят;

- основата на уредите постоянно да се почиства от камъни и др. опасни предмети;
- пясъкът под уредите да се допълва при необходимост;
- да се сменят протрити и раздърпани въжета (баскетболен и волейболен екип, мрежа за кошове);
- ръждясалите части да се подменят или евентуално да се третират против ръжда;
- да няма стърчащи остриета или глави на пирони;
- по време на работата по поддръжката и ремонта на уредите да не се допускат ученици в близост. Да се пазят учениците от инструментите, пироните и др.;
- преди употребата на съоръжения, уреди и пособия за игра и отдих от учениците да се тестват от възрастните / учители и работници/.

(3) Саморъчна направа на съоръжения, уреди и пособия за игра и отдих не е препоръчително, предвид условията за сигурност и безопасност.

Чл. 65. За поддръжката на оградата, тревните площи и съоръженията в изправност отговоря работник-поддръжка. Дейността на работника по поддръжката се подпомага и контролира от касиер-домакин, кабинетна медицинска сестра и директор.

Чл. 66. Обезпаразитяването на тревните площи е отговорност на касиер-домакина. Контрол се осъществява от кабинетна медицинска сестра и директор.

Чл. 67. Общи изисквания:

(1) При провеждане на възпитателната, учебната, игрова и трудова дейност в училището за осигуряване на безопасни условия, обучение и труд и при извършване на трудова дейност да се спазват установените в Република България единни правила, норми и изисквания по отношение на:

1. Машини, съоръжения, апарати, уреди, материали, вещества.
2. Електрически инсталации, отоплителни и аспирационни инсталации.
3. Строителни конструкции.
4. Вибрации, шум, чистота на въздуха, осветеност и лъчения.
5. Ергономични условия на възпитание, обучение и труд.
6. Микроклимат / температура на въздуха, влажност /.
7. Съоръжения и медикаменти за лекарска помощ.
8. Пренасяне на товари.
9. Организираното предвижване на учениците, педагогическия и непедагогическия персонал като пешеходци или пътници в транспортните средства.

(2) За осигуряване на безопасни условия се спазват установените в Република България правила, норми и изисквания когато педагогическия и непедагогическия персонал или лица от други организации извършват самостоятелна или съвместни дейности.

1. Ремонт на електрически инсталации, водопроводни и канализационни инсталации, отоплителни и аспирационни инсталации.
2. Ремонт, монтаж и демонтаж на машини, апарати и съоръжения.
3. Строително – монтажни дейности в училището.
4. Товарно – разтоварни и транспортни дейности.

Чл. 68. В началото на всяка учебна година комисия в състав:

Председател: Ваня Парашкевова - ЗДАСД

- Членове: 1. Росица Николова – касиер-домакин
2. Райчо Момчев – заварчик

проверява състоянието на всички видове инсталации, машини, съоръжения, пожарогасители, отоплителни уреди и готовността им за започване на учебни занимания и съставя протокол, който се предава на директора.

Чл. 69. В края на всяка учебна година комисия в състав:

Председател: Ваня Парашкевова - ЗДАСД

- Членове: 1. Росица Николова – касиер-домакин
2. Райчо Момчев – заварчик

проверява състоянието на сградата и всички съоръжения, физкултурни пособия, апарати, учебно-технически средства, осветителни и отоплителни инсталации. За резултатите от проверка се съставя протокол в който се включват предложения за ремонт или бракуване и/или мерки за подобряване на материалната среда и оптимизиране на условията за безопасност.

Чл. 70. Ползването на електрически уреди, машини и съоръжения, апаратура и други става след задължителна проверка на годността им и съобразно указанията на производителя за експлоатация.

Чл. 71. Електрическото табло се проверява периодично за неговата изправност, както и годността на електрическата инсталацията по токови кръгове в съответствие с нормативните изисквания.

Чл. 72. Забранява се отварянето на електрическото табло от външни лица и от персонала и отстраняването на повредите на същите.

Чл. 73. Електрическото осветлението се включва сутрин в 7.00 часа и се изключва в 17.00 часа.

Чл. 74. При възникване на повреди в електрическата инсталация, открилия повредата изключват шалтера и уведомяват директора.

Чл. 75. Противопожарните съоръжения и техника се проверяват периодично за състоянието им и годността им за използване при евентуално възникване на пожар.

РАЗДЕЛ IV

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ СЪОРЪЖЕНИЯ И РАБОТНИ МЕСТА ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА

Чл. 76. Работата с електрическите инсталации и електрическият ток трябва да се извършва в съответствие с изискванията на Правилника за устройството на електрическите уреди и Правилника за безопасността на труда при експлоатацията на електрическите уреди и съоръжения, като се спазват следните правила:

1. конструкцията, видът на изпълнението, начинът на монтажа и класата на използваните машини, апарати, уредби, кабели, проводници и други електрически съоръжения трябва да отговарят на номиналното напрежение на мрежата, на условията в обкръжаващата ги среда и на изискванията на споменатите правилници и стандарти;
2. използваните в електрическите уредби съоръжения по своите нормирани, гарантирани и изчислени характеристики трябва да съответстват на работните условия на дадената електрическа уредба;
3. При всяка електрическа уредба трябва да бъде осигурена възможност за лесно разпознаване на частите, отнасящи се до отделните нейни елементи. Схемата да бъде проста и ясна, съоръженията – подходящо разположени и с необходимото оцветяване, надпис, маркировка и сигнализация;
4. Тоководещите части на електрическите машини и на инсталациите, намиращи се на достъпна височина, трябва да бъдат сигурно изолирани или оградени;
5. За да не се допусне нещастен случай при евентуално нарушение на изолацията, токопроводните части на електрическите консуматори и съоръжения, които нормално не са под напрежение, трябва да бъдат предпазно занулени или електро-обезопасени по друг начин, против допирно напрежение;
6. Състоянието на изолацията и сигурността на електро-обезопасяването трябва да бъдат проверявани най-малко 2 пъти през годината;
7. Експлоатацията на подвижни електроконсуматори за напрежение над 42 волта, които не са с двойна изолация на корпуса, се допускат само ако се захранват чрез контакти и щепсел тип „шоко“ или са осигурени против допирно напрежение с помощта на автоматично изключващо устройство;
8. Прокарването на електрически проводници от силови и съобщителни инсталации в една и съща тръба е забранено;
9. Всички електрически табла – главни, разпределителни и пускови, трябва да бъдат изключвани.

РАЗДЕЛ V

ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

Чл. 77. Създаване на условия за недопускане на пожари

(1) Противопожарни изисквания към помещенията:

1. На територията и в помещенията на училището трябва да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно на определените за целта места.
2. Към всички помещения и съоръжения по всяко време трябва да бъде осигурен свободен достъп.
3. Пътищата, подходите и входовете към помещенията и съоръженията трябва да бъдат винаги в изправност, свободни от всякакви материали, а през зимата – почиствани от снега.
4. Евакуационните изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително – технически норми и винаги свободни от всякакви материали, с оглед винаги да могат да се отварят.
5. При необходимост се допуска да бъдат заключвани, като за изправността на заключващото съоръжение отговаря домакинът. За осигуряване на бързо отключване при директора се съхраняват комплект ключове за евакуационните врати. Място на съхранение е известно на всички от персонала.

(2) Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия – тържества, развлекателни дейности за децата, квалификационни дейности за възрастни и други.

1. Организаторите на мероприятиято преди започването му щателно трябва да проверят помещението, запасните изходи и осигурителните средства за гасене.
2. През време на провеждане на мероприятиято учениците са под надзора на дежурен учител, инструктиран за правилата на противопожарна охрана и за правилата за евакуация на учениците в случай на пожар.
3. При провеждане на масови мероприятия е забранено:
  - произвеждането на светлинни ефекти с използване на химически вещества, които могат да причинят пожар;
  - да се загасява напълно светлината в помещението;
  - да се обличат учениците с костюми, непропити с огнезащитни състави.
4. При провеждане на новогодишни тържества е забранено:
  - поставянето на елхата на разстояние по-малко от 1 м. от стената;
  - поставяне на елхата в положение, затрудняващо излизането от помещението;
  - украсяването на елхата с играчки и памук, непропити с огненозапалителни състави;
  - използването на свещи, бенгалски огън и други подобни запалителни материали.

Чл. 78. Контрол по изпълнението осъществява Директорът.

РАЗДЕЛ VI

ДЕЙНОСТ В СЛУЧАЙ НА ПОЖАР, АВАРИЯ ИЛИ ПРИРОДНО БЕДСТВИЕ

Чл. 79. (1) Със заповед на директора в началото на учебната година се определя Комисия за координиране на дейността по осигуряване на пожарната безопасност.

(2) Комисията има следните задължения:

1. Изработва правила/инструкции за противопожарна безопасност на територията на училището – сграда, двор и прилежащи участъци;
2. Изработва план за действие на персонала при ликвидиране на пожар, различни аварии и други, като осигурява пожарна безопасност при капитални и текущи ремонти, реконструкция на помещения, замяна на оборудване и др.
3. Планът включва:
  - план за действието на персонала по евакуацията на учениците при възникване на пожар;
  - противопожарно ядро /нештатен щаб/ за ръководство на действията на персонала при ликвидиране на пожар /председател и членове/;
  - евакуационна схема за разположението на помещенията и пътищата за евакуация при пожар.
4. Евакуационната схема включва: схема за цялата сграда на училището; схема за всеки етаж. Схемите се поставят на видно място на съответния етаж и вход.
5. В плана за действието на персонала по евакуация на децата при пожар се посочват поименно всички длъжностни лица, които ще вземат участие в евакуацията и точните действия, които следва да извършат: изходите, през които следва да изведат учениците /обозначени са на евакуационната схема/ и местата, където ще ги настанят.
6. Създава досие, съдържащо документи по противопожарна охрана, което да се съхранява при директора.
7. На всеки три месеца организира практическо разиграване на плана за ликвидиране на пожари, аварии и бедствия, както и за евакуация на ученици и възрастни.
8. Организиране на противопожарната подготовка на персонала и инструктажа му.
9. Осигуряване на пожарна безопасност по време на почивните и празнични дни.
10. Поддържане и проверка на пожарогасителните инсталации, уреди, средства и съоръжения.
11. Сформиране на група за ръководство на действията на персонала при ликвидиране на пожари и аварии.
12. Констатиране на повреди, изтекъл срок за годност и други нередности, свързани с пожарогасителна техника, нарушения на персонала на пожарната безопасност и др.

13. Информират навременно директора за констатациите си.

14. Извършват други дейности, свързани с изискванията и препоръки на органите на службата за пожарна и аварийна безопасност.

РАЗДЕЛ VII

РАБОТНО ОБЛЕКЛО И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА

Чл. 80. (1) Директорът утвърждава списъка на професиите, длъжностите и работните места, при които се изисква от работниците и служителите да ползват работно облекло и лични предпазни средства с тяхното наименование, вид, модел, материал и срок за износване.

(2) Списъците по ал. 1 се съставят съобразно общите нормативи за работни облекла и личните предпазни средства, давани за работа при вредности и опасности.

(3) Списъците по ал. 1 се обявяват пред работниците и служителите.

(4) Списъците се изменят и допълват по реда на установяването им.

Чл. 81. Работно облекло и личните предпазни средства се предоставят и зачисляват на работника или служителя в деня на постъпването на работа. Срокът за износване започва да тече от деня на зачисляването им.

Чл. 82. (1) Работното облекло и личните предпазни средства са инвентар на училището и се отчитат като стоково-материални ценности.

(2) Работното облекло и личните предпазни средства след получаването им от работниците и служители се изписват в издръжката на образователната институция. За облеклото и обувките се води и извън-счетоводна оперативна отчетност за срока на подменянето.

(3) Работното облекло и личните предпазни средства се предоставят на работниците или служителите при извършване на работи, за които се изисква тяхното използване.

Чл. 83. (1) Компенсация в пари за неосигурено или несвоевременно предоставено специално работно облекло и лични предпазни средства не се допуска.

(2) Заменянето на определените специални работни облекла и лични предпазни средства с други, които нямат същите качества, не се допуска.

Чл. 84. Работното облекло след изтичане на срока за износване не подлежи на връщане.

Чл. 85. (1) Загубено, унищожено или повредено работно облекло и лични предпазни средства преди изтичане на срока за износване не по вина на работника или служителя, което се установява с протокол на работодателя, се подменят с нови.

(2) Когато работното облекло и личните предпазни средства са загубени или унищожени по вина на работника или служителя, работодателят го снабдява с нови и търси

имуществена отговорност за остатъчната стойност до срока на износване съгласно Кодекса на труда.

Чл. 86. Работодателят осигурява необходимите гардероби, шкафове или подходящи помещения за съхранение на личното работно облекло и личните предпазни средства на работниците и служителите.

Чл. 87. Когато работник или служител се разболее от инфекциозна болест, ползваните от него работно облекло и лични предпазни средства, както и помещението или личният му шкаф се дезинфекцират от съответния здравен орган за сметка на училището.

Чл. 88. Директорът осигурява периодични проверки за качествата на специалното работно облекло и личните предпазни средства, съгласно установените срокове в правилниците по безопасността на труда, БДС и указанията на производителя. За резултатите от извършените проверки се съставя протокол с указание на срока за извършване на следващата проверка, а на предпазните се поставя знак докога са годни.

Чл. 89. При откриване на неизправности по работното облекло и личните предпазни средства работниците и служителите са длъжни незабавно да уведомят работодателя.

Чл. 90. (1) При прекратяване на трудовото правоотношение от работодателя без виновно поведение на работника или служителя работното облекло не се връща и не се заплаща за недоизносената му част.

(2) В останалите случаи на прекратяване на трудовото правоотношение работниците и служителите могат да задържат облеклото и обувките, като заплатят стойността за срока на доизносването им.

РАЗДЕЛ VIII

ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ОСИГУРЯВАЩИ ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Чл. 91. В училището се води задължително следната документация:

1. Ревизионна книга за препоръки и предписания на контролните органи, заверена в Инспекция по труда.
2. Книга за начален инструктаж и инструктаж на работното място с приложени към нея програма за инструктажа и инструкции за безопасна работа.
3. Книга за периодичен инструктаж.
4. Служебна бележка за проведен начален инструктаж.
5. Регистър за трудови злополуки.

Чл. 92. Книгите се номерират, прошнуроват, подписват от директора и подпечатват с печата на училището.

Чл. 93. Инструктажите се провеждат по време на работа и се документират в книгата за

инструктаж.

Чл. 94. Разработени специфични правила и инструкции за безопасна работа се поставят на работните места на съответните работещите.

Чл. 95. Изработени забранителни, предупредителни и информационни знаци се поставят за обозначаване и маркиране на опасните зони по работните места, занимални, коридори, двор и др.

РАЗДЕЛ IX

ИНСТРУКТАЖИ – ВИДОВЕ И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ

Чл. 96. (1) Начален инструктаж.

1. Провежда се от длъжностно лице.
2. Целта на началния инструктаж е лицата /възрастни или ученици/, които постъпват по един или друг повод в училището.
3. Началният инструктаж включва запознаване с основните правила и изисквания за безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана на територията на училището, вида и характера на извършваната дейност и възможните рискове, както и с изискванията към тяхното поведение с оглед запазването на здравето и живота им.
4. Началният инструктаж се провежда индивидуално или групово в деня на постъпването в училището.
5. Продължителността на инструктажа се определя в зависимост от степента на риска и характера на работата.
6. За новопостъпилите ученици първоначален инструктаж се провежда с родителите. Този инструктаж е съпътстван от обиколка на училището с участието на ученика.
7. Началният инструктаж с работещите се провежда по предварително изготвена програма, включваща:
  - 7.1. Въпроси от общ характер: запознаване с характера на работата, съществуващите опасности в училището и двора – машини, съоръжения, наличие на вредни за здравето фактори на работната среда и трудовия процес; установен ред в района на училището и на работните места; разяснения за причините и характера на най-често допускани грешки и нарушения; основни положения и ред за регистриране на трудовите злополуки, примери за допускани грешки и нарушения; основни положения и ред за регистриране на трудовите злополуки и професионални заболявания; запознаване със специфичните опасности и рискове за здравето, свързани с конкретните технологии и употребяваните материали, с начините и средствата за предпазване; лични и колективни предпазни средства, специално работно облекло – значение и начин на използване и съхранение;

обща правила за оказване на долекарска помощ при злополуки и отравяния; безопасност на движението в училището; запознаване с аварийни и др. планове;

7.2. Въпроси, свързани с изпълнението на съответната дейност или професия: конкретни правила и инструкции за безопасност на възпитание, обучение и труд, отнасящи се до помещенията, производствата, дейностите, технологиите и технологичните процеси, работните места, машините, механизмите, инструментите, електросъоръженията и др., с които ще се работи; опасните работни места, свързани с високо равнище на риск – възможни аварии, повреди и усложнения, които могат да възникнат; енергийни уредби и съоръжения в училището и двора, и общи изисквания за безопасната им експлоатация; съществуващи опасности и рискове за здравето, тяхното непосредствено и отдалечено въздействие; използвани знаци и сигнали за безопасност и противопожарна охрана, и изисквания за съответстващо специфичното поведение на работещите; пожарна и взривна опасност на работните места в сградата и двора, противопожарни мерки които трябва да се спазват, както и работата с уредите, съоръженията и инсталациите за известяване и гасене на пожари и начините им на използване; съхраняване на опасни за живота и здравето вещества, начин на безопасна работа с тях и мерките, които трябва да бъдат предприети при разливане и разпиляване; конкретни забранителни разпоредби, действащи в училището и други специфични правила и изисквания.

7.3. Провелите инструктажа издават служебна бележка, която оставят на съхранение в личното досие на служителя или работника.

(2) Инструктаж на работното място:

1. Провежда се от медицинския специалист.
2. Инструктажът на работното място е практическо запознаване на възрастния или ученика с конкретните изисквания за безопасно изпълнение на трудовата и друга дейност и се провежда на работното място, преди да му бъде възложена самостоятелна работа.
3. При констатирана необходимост, инструктажът се допълва с обучение за безопасни методи на работа.
4. Инструктажът и обучението на работното място се провеждат на основата на действащите правила, норми и изисквания, и утвърдените от работодателя правила и инструкции за безопасна работа, като тематиката и продължителността им се съобразяват и с други изисквания, регламентирани в специфичните за дадена дейност или вид работа нормативни актове.
5. Инструктажът приключва след като инструктираният, разрешаващ самостоятелната работа се убеди, че работещият познава правилата за безопасен и здравословен труд за извършваната от него дейност.

6. Допускането на инструктирания до самостоятелна работа се удостоверява с личния му подпис и с подписа на инструктиращия – в книгата за инструктажи.

(3) Периодичен инструктаж:

1. Периодичният инструктаж има за цел да поддържа и допълва знанията на ученици и работещи в училището по безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
2. Този инструктаж се провежда не по-рядко от един път на три месеца за непедагогическия персонал, а за педагогическия и учениците – по три пъти през учебната година, в случаите когато педагогическия процес се провежда целогодишно в една и съща занималня и/или, салон, кабинет, двор и др.
3. Първият инструктаж се организира със започването на учебната година, втори – след приключването на Коледната ваканция и трети – след приключването на пролетната ваканция.
4. Периодичният инструктаж има за цел припомнянето на правилата, нормите и изискванията по безопасни условия на работното място.
5. Периодичният инструктаж се организира и провежда се от Комисията, като тематиката се определя в зависимост от характера на работа и условията на труд.
6. Периодичният инструктаж се провежда индивидуално или групово в зависимост от изпълняваната дейност.
7. На отсъстващите лица инструктажа се провежда в деня на завръщането им на работа.
8. Класните ръководители провеждат този инструктаж с учениците от поверения им клас.
9. Инструктажът се регистрира в Книгата за инструктаж.

(4) Извънреден инструктаж:

1. Извънреден инструктаж се провежда след всяка злополука /смъртна, аварийна и трудова/, пожар и природно бедствие, промишлена авария, при констатирани нарушения на нормите и изискванията на безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана и по нареждане на контролен орган.
2. Тематиката на инструктажа се определя в зависимост от причината, която е наложила неговото провеждане.
3. По преценка на директора при организиране на ремонтни или други дейности с участие на работници и служители с различни професии и квалификации, както и при работи, изискващи специфични мерки за безопасност и противопожарна охрана, преди започване на изпълнението на задачите на работещите, се провежда извънреден инструктаж.
4. Такъв инструктаж се провежда с работещи и ученици, отсъствали от училище повече

от 45 дни, независимо от причините, преди да започнат преките си задължения.

5. Извънреден инструктаж се провежда и при промяна на технологичен процес, при въвеждане на нови машини и съоръжения, при промяна на работното място и организацията на работа.

Чл. 97. Директорът, с писмена заповед, създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техния обхват, продължителност за период от една учебна година.

Чл. 98. Инструктажите за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд се провеждат от учители, определени със заповед на директора.

Чл. 99. Документирането на проведените видове инструктаж в книгата за инструктажи е задължително.

Чл. 100. Не се допускат на работа лица, които не са инструктирани.

Чл. 101. Контролът по спазването на изискванията за организацията, реда и условията за провеждане и документиране на видове инструктажи се осъществява от директора.

РАЗДЕЛ X ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩЕТО

Чл. 102. Правила за осигуряване на пропускателен режим в училището:

1. Не се допускат непознати лица без разрешение на директора и без проверка на документи за самоличност.
2. Не се внасят пазарски чанти, торби, сакове и други от работещите.
3. Не се допускат в двора на училището, лица (деца, юноши и девойки, възрастни – външни за училището) и животни, поради опасност от замърсяване, заразни болести, използване на наркотични и др. вещества и изхвърлянето им, счупване на съоръжения, уреди и пособия за игра и отдих, прозорци, нахлуване в сградата и т.н.
4. При служебно напускане на сградата, както и в края на работното време, персоналът е задължен да провери за затваряне на прозорци и врати в отделните помещения и входове.
5. Пропускателният режим се осигурява от представител на охранителната фирма.

Чл. 103. Правила за работа със СОТ (сигнално-охранителна техника):

1. Изискванията за включване на сигнално-охранителната система са:
  - всички врати и прозорци трябва да бъдат добре затворени;
  - входната врата, на която има монтирана техника трябва да бъде също добре затворена.
2. Със заповед на директора се определя отговорник за издаването и приемането на обекта за всяка смяна и техните заместници в случай на отсъствие.
3. При издаването и приемането на обекта отговорниците обхождат всички помещения и

проверяват състоянието им.

4. В случай на необходимост служителите от охранителната служба сигнализират отговорниците.

5. За получен сигнали и/или възникнал проблем отговорниците уведомяват своевременно директора.

6. Отговорниците съхраняват информацията за комуникация със съответната охранителна служба и данните на охранявания обект.

7. Отговорниците нямат право да преотстъпват самоволно поверените им данни и правомощия.

8. При смяна на отговорниците се сменя и използвания код за издаване и приемане на обекта.

РАЗДЕЛ XI ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ

Чл. 104. Работниците и служителите се задължават да спазват правилата за оказване на първа долекарска помощ при увреждане здравето на хората при трудовата им дейност, утвърдени от министъра на здравеопазването и Министерство на труда и социалните грижи.

Чл. 105. При изпадане на ученици в гърч да се запази спокойствие, да се постави ученикът далеч от остри и горещи предмети, да се разхлаби пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение и се извика медицинско лице. Да не се правят опити за ограничаване на гърчавите движения и свестяване (пръскане с вода, изкуствено дишане), които влошават състоянието на ученика, да се изнесе на свеж въздух пострадалият и да не се дават течности и вода през устата.

Чл. 106. При настъпване на алергичен шок, колапс, медицинското лице да предприеме необходимите мерки.

Чл. 107. При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура да не се предприема нищо. При внезапно падане пострадалият се оставя на мястото на произшествието до идването на медицински специалист.

Чл. 108. При повръщане да не се дават вода или течности през устата.

Чл. 109. При удар от електрически ток да се освободи пострадалият от проводника при сигурни предпазни мерки – с дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърната настрани глава без възглавници и да се започне външен сърдечен масаж, след което вдишване в уста или уста в нос. Да се повика специализирана реанимационна

линейка.

РАЗДЕЛ XII

ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ

Чл. 110. За трудови злополуки се считат всички травматични увреждания, станали по време и във връзка с извършваната работа, както и всяко увреждане на здравословното състояние, настъпило в резултат на изпълняваните трудови задължения.

Чл. 111. Регистрират се всички трудови злополуки, които са станали с работници или служители и са предизвикали загубване на работоспособност за един или повече дни.

Чл. 112. За всяка трудова злополука самият пострададал или най-близкият свидетел незабавно уведомява директора.

Чл. 113. Трудовата злополука се установява от директора с акт в тридневен срок, считано от деня на злополуката, а професионалното заболяване – в тридневен срок от неговото констатиране от съответните здравни органи.

Чл. 114. Директорът организира регистрирането, отчитането и анализирането на трудовите злополуки и професионалните заболявания по установения ред.

Чл. 115. Директорът незабавно уведомява общинска администрация, РУО, регионалните инспекции по труда, органите на МВР, съответната прокуратурата, Гражданска защита.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 116. Отговорност за изпълнението на Правилника носи директорът на училището и съответните длъжностни лица, чийто конкретни задължения са разпределени със съответна заповед на директора.

Чл. 117. Правилникът се утвърждава със заповед на директора.

Чл. 118. Забранява се изпълнението на заповеди и нареждания, противоречащи на този правилник.

Чл. 119. При сключване на договори с други организации за провеждане на друг вид дейности следва да се предвидят мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение и труд.

Чл. 120. На работните места на лицата с трудови договори, местата за обучение, машини, съоръжения и кабинети се поставят на видно място изготвените инструкции за безопасна работа.

Чл. 121. На работните места, където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез технически средства за колективна защита или други методи, да се поставят знаци и сигнали – съгласно Наредба № 4 за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящият правилник се излага на общодостъпно място в учебното заведение.
2. Правилникът се представя в РУО за съответната учебна година.
3. С Правилника, по утвърден график, се запознават педагогическия, непедагогическия персонал и родителите.
4. Длъжностно лице за координиране и контрол на дейностите, регламентирани в ПБУВОТ е Ваня Парашкевова - ЗДАСД, определен със заповед на директора № РД-10-1324/14.09.2016 г.
5. Указания за изпълнението на Правилника се получават от директора и длъжностното лице, съгласно заповед № РД-10-1324/14.09.2016г.
6. Цялостен контрол по спазване на ПБУВОТ се осъществява от Директора на ПГ по транспорт и строителни технологии „Гоце Делчев“, гр. Пловдив

Запознати с Правилника за БУВОТ			
№	име и фамилия	заемана длъжност	подпис и дата

Нормативни основания и допълнителна информация:

1. Кодекс на труда.
2. Закон за народната просвета.
3. Закон за здравето.
4. Закон за интеграция на хората с увреждания.
5. Закон за здравословни и безопасни условия на труд.
6. Закон за защита при бедствия.
7. Правилник за прилагане на закона за народната просвета.
8. Наредба № 3/1987 г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците.
9. Наредба № 3/98 г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране на изпълнението на дейностите, свързани със защита от професионални рискове и превенция на тези рискове.
10. Наредба № 4/2010 г. за мълниезащита на сгради, външни съоразения и открити пространства.
11. Наредба № 5/1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска.
12. Наредба № РД-07-1/2012 г. за определяне на работните места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност.
13. Наредба № РД-07/8/2008 г. за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа.
14. Наредба № РД-07-2/2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите и правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.
15. Наредба № 8121з-647 от 01.10.2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите.
16. Инструкция от 5.07.1996 г. за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Неразделна част от настоящия Правилник са следните приложения:

Приложение 1 – Съдържание на инструктажа за работа в кабинет по информатика и работа с компютър.

Приложение 2 – Съдържание на инструктажа за часовете по физическо възпитание и спорт.

Приложение 3 – Съдържание на инструктажа за часовете по химия и лабораторни упражнения по химия.

Приложение 4 – Съдържание на инструктажа за часовете по физика и лабораторни упражнения по физика.

Приложение 5 – Съдържание на инструктажа за работник поддръжка и домакин.

Приложение 6 – Съдържание на инструктажа за чистач.

Приложение 7 – Съдържание на инструктажа за административно техническия персонал.

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ И СТРОИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ
“ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ПЛОВДИВ
ул. “Арх. Камен Петков” № 1, тел. 032/63-23-95, e-mail: tt_g_delchev@abv.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ:

БОЙКА БОРИСОВА

Директор на ПГ по транспорт и строителни технологии “Гоце Делчев” град Пловдив

ИНСТРУКЦИЯ ЗА РАБОТА НА УЧЕНИЦИТЕ В **КОМПЮТЪРНИТЕ КАБИНЕТИ**

1. Общи условия

1. В компютърните кабинети се влиза само в присъствието на преподавателя по информатика и информационни технологии, отговарящ за кабинета.
2. Забранява се внасянето на всякакви храни и напитки.

3. Учениците сядат на определените от учителя работни места.
4. Пред компютъра да се седи удобно, без напрежение на тялото.
5. Дисплеят да бъде на нивото на очите. Разстоянието между очите и дисплея да е минимум 500 mm, между очите и клавиатурата — минимум 450 mm.
6. Мониторите да се нагласяват така, че да няма отблясъци и отражения.
7. В междучасията да не се гледа в мониторите, за да отпочиват очите. Да се спазва изискването: 1 учебен час работа, 10 -15 min. почивка.

II. Организация на работата:

1. Напускането става организирано след приключване на занятието или с разрешение на преподавателя.
2. При влизане и излизане от кабинетите, преподавателя трябва да провери наличието на всички компютри и периферни устройства.
3. Внасянето и използването на компютри и устройства в допълнение на инсталираните в помещението става след разрешение на преподавателя.
4. Незабавно се уведомява съответния преподавател или техническия персонал при:
  1. мирис на изгоряло, повишен шум от работещ компютър, размазано или трептящо изображение на дисплея;
  2. неизправни компютри;
  3. липса на компютри или елементи от конфигурацията им;
  4. всяка необичайна ситуация.
5. Всеки ученик отговаря за опазване на работното си място. То трябва да е чисто и техниката да е в изправно състояние. При увреждане на компютрите или друга училищна собственост щетите се възстановяват от нарушителите, а при не установяване на такива - от всички ученици, ползващи работното място.
6. Разрешава се работа само с технически изправни уреди.
7. Включването на електрическото захранване на залата в началото на учебния час се извършва само от преподавателя.
8. Включването и изключването на компютрите не трябва да става с мокри ръце.
9. През междучасията учениците са длъжни да напуснат компютърния кабинет.
10. В края на часа компютрите да се оставят в режим, указан от преподавателя. (Desktop)

III. Забранени във всички компютърни кабинети действия:

1. Забранява се отварянето и разкомплектоването на компютърните системи.
2. Забранява се изваждането на съединителните кабели на компютрите и на щепселите от контактите.
3. Внасянето на флашки и дискове от вън става само с разрешението на преподавателя.

4. Забранява се инсталирането/копирането на програмни продукти без разрешение на ръководителя на кабинета.
5. Забранява се промяна на направените настройки на компютърните системи (ОС, програмни продукти).
6. Забранява се използването на компютрите за цели, несвързани с конкретна тема от учебните програми.
7. Забранява се включване и изключване на кабели и интерфейси.
8. Забранява се промяна в конфигурацията на компютрите и размяна на компонентите им.
9. Забранява се промяна на общото разположение на техниката и мебелировката.
10. Забранява се пушене.
11. Забранява се внасяне на обемисти предмети и багаж, на силно миришещи, дразнещи и опасни предмети и вещества;

IV. Действия при възникване на опасност:

1. При възникване на опасност незабавно се уведомява съответния преподавател и се изпълняват неговите инструкции.
2. При авария или инцидент с компютър първото и задължително действие е изключването му чрез изваждане на захранващия кабел от контакта.
3. При пожар и наличие на пожарогасител, той се ползва незабавно от намиращите се в помещението.

V. Действия при евакуация:

При необходимост от евакуация, помещението се напуска бързо, но без паника:

1. първи напускат намиращите се най-близо до изхода;
2. оказва се помощ на хора със затруднено придвижване;
3. изнасят се внимателно хората, в невъзможност да напуснат сами;
4. спазват се указателните табели за най-близкия аварийен изход.

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ И СТРОИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ
“ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ПЛОВДИВ
ул. “Арх. Камен Петков” № 1, тел. 032/63-23-95, e-mail: tt_g_delchev@abv.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ:

БОЙКА БОРИСОВА

Директор на ПГ по транспорт и строителни технологии “Гоце Делчев” град Пловдив

ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ В ЧАСОВЕТЕ ПО
ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ

ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН

1. Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
2. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от

нараняване.

3. Да се поддържат в изправност закрепването на спомагателните части (винтове, обтегачи, възли и др.).
4. Да се играе винаги с гимнастически постелки, които да намаляват удара при отскоци от уреди или от евентуални падания.
5. Да се следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не изисква от тях изпълнение на трудни елементи.
6. Да не се допускат учениците да играят самостоятелно без наблюдение на учител.
7. На момичета, ненавършили 15 годишна възраст, да не се възлагат физически упражнения, които увреждат или причиняват деформация на органи в областта на малкия таз.
8. Да се поддържа ред и последователност при изпълнението на упражнения, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и др. и крият опасност от сблъсквания, падания при разсейване на вниманието или уплаха.
9. Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнението на трудни елементи от него и да осигурява безопасност в случай на несполучливи опити.
10. В случай на злополука да се вземат спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да се съобщи на директора на училището. Да се осигурят медикаменти за долекарска помощ.
11. Влизането във физкултурния салон да става само със спортно облекло и чисти спортни обувки (определени от преподавателите по физическо възпитание и спорт).
12. Играта с топка да бъде с умерена сила, за да се предпазят от удар учениците, стъклата и осветлението.
13. Абсолютно забранено е катеренето по шведската стена без наблюдението на учител.
14. Забранява се на учениците влизането във физкултурния салон без учител.
15. Забранява се ритането на топка в салона.
16. Забранява се внасянето на закуски в съблекалните и салона.
17. Забранява се дъвченето на дъвка по време на час по физическо възпитание и спорт.
18. Задължително е пазенето на съблекалните чисти.
19. Абсолютно забранено е пушенето и употребата на психотропни вещества на територията на физкултурния салон и около него.
20. Забранява се достъпа на учениците до електрическите инсталации на физкултурния салон и спортните площадки.
21. Местата за занимания по физическо възпитание и спорт трябва да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температурата, настилка, разположението на уредите и др.

22. На учениците се забранява да използват саморазправа при решаването на споровете помежду им.

23. В часовете по физическо възпитание и спорт на учениците се забранява да не носят гривни, пръстени и колиета.

ФИЗКУЛТУРНА ПЛОЩАДКА

1. Физкултурната площадка трябва да бъде послана с масивна настилка (асфалт и др.) или сгурия, която да се полива всекидневно. Тя трябва да бъде с намалена твърдост, за да не се допускат наранявания при бягане или на тялото при падания.

2. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони трябва да бъдат закрепени здраво и стабилизирани.

3. Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани.

4. При хвърляния на уреди строго да се съблюдава да няма хора на мястото около попаденията или в периметъра, в който би попаднал евентуално изпуснатият уред.

5. Местата за занимания по физическо възпитание и спорт трябва да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температурата, настилката, разположението на уредите и др.

6. Организирането и провеждането на спортните игри в училищния двор става само в присъствието на преподавател. Не се допуска учениците да играят самостоятелно, без наблюдение от учител.

7. На учениците строго се забранява катеренето по дърветата в двора на училището, по оградата, спортните съоръжения на физкултурната площадка и др.

8. Забранява се игра и хвърляне на остри или твърди предмети в училищния двор и физкултурната площадка.

9. Учениците се задължават строго да спазват указанията изискванията на учителя, водещ часовете по физическо възпитание и спорт.

10. Ако по време на час по физическо възпитание и спорт топката падне на улицата, ученикът внимателно излиза на уличното платно под наблюдението на преподавателя.

11. Учителите по физическо възпитание и спорт се задължават да инструктират учениците от всички класове за безопасност в часовете по физическо възпитание.

Спазването на настоящата инструкция е задължително всички.

За неспазване на инструкцията всеки ученик носи индивидуална отговорност.

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ И СТРОИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ
“ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ПЛОВДИВ
ул. “Арх. Камен Петков” № 1, тел. 032/63-23-95, e-mail: tt_g_delchev@abv.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ:

БОЙКА БОРИСОВА

Директор на ПГ по транспорт и строителни технологии “Гоце Делчев” град Пловдив

ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ В КАБИНЕТА ПО
ХИМИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Да се спазват изискванията на ПБТ за устройство и обзавеждане на кабинета по химия в училището.
2. За обучение в кабинета по химия да се допускат ученици, които са преминали

първоначален инструктаж и инструктаж на работното място за безопасна работа, хигиена на труда и пожарна безопасност по утвърдената програма.

3. Преди започване на лабораторните занятия учителят да инструктира учениците по безопасните методи на провеждане на предстоящите опити, като обърне внимание на опасните моменти. Учениците да изслушат инструктажа внимателно.

4. Не се допуска по време на учебното занятие учениците да работят самостоятелно, без наблюдение от учителя.

5. Оставяне на ученици в кабинета без присъствие на учителя не се допуска.

6. По време на учебно занятие с опити учениците да ползват подходящо облекло и лични предпазни средства.

7. Кабинетът да бъде обзаведен с подходящо резервно осветление и да има приспособление за промиване на очите в случай на увреждане.

8. Кабинета по химия да разполага с аптечка за първа помощ, която да се обзаведе по преценка на учителя-специалист и медицинското лице.

9. Кабинета по химия да разполага със собствени средства за пожарогасене.

10. В непосредствена близост да има хранилище за съхраняване на химикали, съдове и пособия. Влизането на ученици в хранилището е абсолютно забранено.

11. При възникване на някакви неясноти, работата веднага да се прекрати и да се потърси съвет на учителя.

12. Всяко повтаряне на опита или извършването на други опити да става само със знанието и съгласието на учителя.

13. Учениците да извършват само безопасни за здравето и живота им опити. Да бъдат приучени да работят точно и вярно с химически апарати, химически вещества и стъклария.

14. Забранено е на учениците:

a. да опитват на вкус веществата;

b. да използват неизмити съдове;

c. да хващат реактивните стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;

d. да насочват отворените на епруветките към хора или към собствените си лица да изнасят извън кабинета химични вещества;

e. да донасят храна и да се хранят в химичната лаборатория.

15. За безопасното протичане на лабораторното упражнение носи отговорност учителя-специалист.

16. При филтриране и промиване трябва да се избягва разливането на течности по работните маси и по ръцете, а когато промиването се извършва с горещи течности, на промивните съдове се поставят подложки от топлоизолационен материал.

17. Дестилацията на вода да се извършва с дестилатор, при който включването на електрическия ток да е блокирано с водозахранването. При прекратяване на дестилацията най-напред да се изключва електрическият ток, а след това да се спира водата.
18. При употреба на маслени бои се внимава да не се превиши пламната точка на маслото.
19. При нагряването с различни видове нагреватели под тях да се поставя подложка от топлоизолационен материал. Спиртните лампи да не се гасят чрез духане, а само с капачките им.
20. При дестилация на разтвори да не се допуска пълно отделяне на течността, за да се избегне счупването на апаратурата и/или евентуално изгаряне.
21. Отровни и разяждащи разтвори да се пипетират само с автоматични пипета или с пипети, които имат специални уширения.
22. При пренасяне на съд с горяща течност да се държи с двете ръце дъното на съда се държи с едната ръка, под която е поставена кърпа.
23. Забранява се на учениците да пренасят и преливат разяждащи и отровни химически вещества в обеимисти съдове.
24. Преливането на киселини и други разяждащи течности от един съд в друг да се извършва от персонала с помощта на специални стативи или сифони. Лицата, извършващи преливането, трябва да бъдат със специално работно облекло, гумирани престилки, ръкавици и обувки - киселинно устойчиви. Очите трябва да бъдат защитени с очила.
25. Под наблюдение на преподавателя учениците могат да разреждат сярна киселина, като я наливат на тънка струя по стените на съда с хладка вода като едновременно с това я разбъркват.
26. Да се налива концентрирана сярна киселина в съд с вода, а не обратното, поради опасност от експлозия.
27. Концентрирани киселини и основи да се неутрализират с разреждени разтвори на основи, които преди това се разреждат с дестилирана вода.
28. Вземането на алкални метали и на техните окиси и хидроокиси, трябва да се извършва с пинсети (по възможност с платинови краища) или с порцеланови (пластмасови) лъжички.
29. Шишета с бром, водороден прекис, флуороводородна киселина и други разяждащи течности трябва да се отварят така, че гърлото им да бъде насочено в посока, където няма други лица.
30. Всички отровни вещества други да се съхраняват в добре затворени съдове и

специални шкафове, които да се заключават. На съдовете да се поставят етикети с надпис „отрова“.

31. Отровните вещества във вид на кристалчета или разтвори да се държат в специален шкаф в лабораторията и в количество, необходимо за работа само за един ден, а на шкафа да се поставя надпис "отровни вещества".

32. Остатъците от разтвори на отровни вещества да се изхвърлят или унищожават съгласно указанията на преподавателя.

33. След работа с отровни вещества ръцете задължително да се измиват старателно.

34. Забранено е съхранението на напитки и хранителни продукти в съдове, които се употребяват в химическата лаборатория.

35. Запушалките на реактивните стъкла трябва да се отварят внимателно, като отворите на стъклата да се насочват към тавана.

36. В загрети течности над 100°C не трябва да се поставят парченца пемза, активен въглен и други, тъй като това може да предизвика буйно кипене, което често пъти е съпроводено с нежелателни последици.

37. Реактивните стъкла не трябва да се запълват повече от 2/3 от обема им. Това е от съществено значение за лесно изпаряващите се вещества и за тези, при които се отделят газове.

38. Химическите вещества трябва да се съхраняват в подходящи добре затворени банки със запушалки с шлифове, като се поставят на точно определени места, според съвместимостта им с други химични вещества.

39. Всички стъкла и банки да са картотекирани и да имат четливо написани етикети за съдържанието им и указание за работа с тях.

40. Използването на живака за лабораторни опити се допуска само при невъзможност да се замести с друго вещество и непременно над вана, за да може да се събере при евентуално разливане.

41. При нагриване на химикали в епруветки е необходимо отворът им да не бъде насочен към работещия или към тези в съседство. За равномерното нагриване целият обем на течността внимателно да се движи и върти епруветката над пламъка.

42. Забранява се оставянето на лесно изпаряващи се течности в открит съд.

43. Забранява се директното изхвърляне в канализационната система на отработени разтвори, съдържащи отровни, запалителни или разяждащи вещества. Същите да се събират в съдове и след съответната обработка (неутрализация) да се изливат в каналите.

44. Забранява се да се изхвърлят в съда за отпадъци каквито и да са отпадни материали, напоени с бензин, газ или други леснозапалими вещества.

45. Горими вещества (бензин, етер, терпентин и други), които не са разтворими във вода, да не се гасят с вода.

46. Всички ученици трябва да бъдат запознати с начините за работа с пожарогасителните уреди и съоръжения.

47. След приключване на работа да се изключват всички нагревателни уреди и съоръжения и се проверяват от дежурния в лабораторията.

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ И СТРОИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ
“ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ПЛОВДИВ
ул. “Арх. Камен Петков” № 1, тел. 032/63-23-95, e-mail: tt_g_delchev@abv.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ:

БОЙКА БОРИСОВА

Директор на ПГ по транспорт и строителни технологии “Гоце Делчев” град Пловдив

ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ В КАБИНЕТА ПО
ФИЗИКА И АСТРОНОМИЯ

1. Да се спазват изискванията на ПБТ за устройство и обзавеждане на кабинета по химия в училището.
2. За обучение в кабинета по физика и астрономия да се допускат ученици, които са преминали първоначален инструктаж и инструктаж на работното място за безопасна работа, хигиена на труда и пожарна безопасност по утвърдената програма.
3. Кабинета да бъде достатъчно осветен и приспособен за бързо затъмняване при

провеждане на специални опити.

4. В непосредствена близост да има хранилище за съхраняване на уреди и друга апаратура.

5. За всеки ученик да има самостоятелно работно място.

6. Задължително е наличието на отделно електроразпределително табло с постоянен, променлив и трифазен ток, както и наличие на резервно осветление.

7. Електрическата инсталация да бъде изправна и да отговаря на изискванията на ПУЕУ и Правилника по БТ.

8. Всички ползвани от учениците за опитна работа електроуреди, ел. съоръжения, инсталации, шнулове, контакти, щепсели, ел. лампи и т.н да бъдат изправни и обезопасени.

9. Включването и изключването на напрежението за работните табла да става само от учителя, при съблюдаване мерките за сигурност.

10. Преди започване на занятието учителят да инструктира учениците по безопасни изисквания за провеждане на предстоящите опити, като се акцентира на опасните моменти. Учениците да изслушват инструктажа внимателно.

11. Не се допуска учениците да работят самостоятелно, без наблюдение от учител.

12. Оставането на ученици по време на междучасие без наблюдение на учител не се допуска.

13. При възникване у учениците на някакви неясноти след започване на работа, да спират и да поискат съвет от учителя.

14. Всяко повторение на опита, както и извършване на други опити да става само с разрешение на учителя.

15. На учениците се забранява да извършват поправка на ел. уреди, ел. инсталацията, съоръженията в кабинета.

16. Учениците са длъжни да спазват безупречен ред и чистота в лабораторията и всички правила за качествено и безаварийно провеждане на опитите.

17. За безопасното протичане на лабораторните занятия носи отговорност учителя-специалист

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ И СТРОИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ
“ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ПЛОВДИВ
ул. “Арх. Камен Петков” № 1, тел. 032/63-23-95, e-mail: tt_g_delchev@abv.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ:

БОЙКА БОРИСОВА

Директор на ПГ по транспорт и строителни технологии “Гоце Делчев” град Пловдив

ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПАСНИТЕ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА КАСИЕР-ДОМАКИН,
ЗАВАРЧИК И ОБЩ РАБОТНИК-ПОДДРЪЖКА СГРАДИ

През време на работа работникът е длъжен да изпълнява следното:

1. Да работи с установените лични предпазни средства.
2. Да не отвлича вниманието си с други неща и лица.
3. Да извършва производствените операции по указания му безопасен начин.

4. Да не пуши в работилницата.
5. При извършване на електро-монтажни работи да се изключват уреди с изолирани ръкохватки.
6. Състоянието на изолацията и сигурността на електрообезопасяване да се проверят най-малко два пъти в годината.
7. Да не се пипат открити тоководещи части.
8. При евентуално запалване на електрическата инсталация, апарати или съоръжения незабавно да се изключи напрежението, да се гаси само с пожарогасители с въглероден диоксид.
9. Всички неизправности по инсталациите, повредите на материално-техническата база засягащи безопасността и здравето на учениците, учителите и служителите в ПГ по транспорт и строителни технологии „Гоце Делчев”, гр. Пловдив да се отстранят навреме. Ако това е невъзможно се спират от експлоатация или се ограничава достъпа до съответното място.

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ И СТРОИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ
“ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ПЛОВДИВ
ул. “Арх. Камен Петков” № 1, тел. 032/63-23-95, e-mail: tt_g_delchev@abv.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ:

БОЙКА БОРИСОВА

Директор на ПГ по транспорт и строителни технологии “Гоце Делчев” град Пловдив

ИНСТРУКЦИЯ **ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА ЧИСТАЧ/ХИГИЕНИСТ**

1. Почистването на стъклата на прозорците, на перилата да става с особено внимание, като навеждането навън е минимално.
2. При подготвянето на дезинфекционните разтвори, поставянето на хлорна вра да се спазват точните съотношения, посочени от медицинското лице, с цел предотвратяване на инхалирането на отровни газове (хлор и др.).

3. При работа с препарати като кислота, киселина, белина да се работи с гумени ръкавици и да се поставя марлена превръзка на устата.
4. Почистването на сняг, лед в района на училището да става с подходящо облекло и обувки, за да се избегнат навяхвания и счупвания.
5. При хигиенизирането двора и районите около училището отпадъците да се селектират и изхвърлят на определените за това места.
6. С цел намаляване на пожарната опасност и избягване замърсяването с отровни вещества отделени при горенето, строго е забранено изгарянето на отпадъците на територията на ПГ по транспорт и строителни технологии „Гоце Делчев”, гр. Пловдив.

МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ И СТРОИТЕЛНИ ТЕХНОЛОГИИ
“ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” – ПЛОВДИВ
ул. “Арх. Камен Петков” № 1, тел. 032/63-23-95, e-mail: tt_g_delchev@abv.bg

---

УТВЪРЖДАВАМ:

БОЙКА БОРИСОВА

Директор на ПГ по транспорт и строителни технологии “Гоце Делчев” град Пловдив

ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА АДМИНИСТРАТИВНО –
ТЕХНИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ

1. При работа с компютър трябва разстоянието от монитора да е 0,50 m – 0,70 m, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 m – 0,50 m.
2. При работа с компютрите трябва да се стои изправен на стола, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работа с клавиатурата и мишката.
3. На всеки час непрекъснатата работа с компютър се препоръчват 15 min почивка.

4. При работа трябва да се внимава за опасности свързани с неизправности в електрическата инсталация и при откриване на такива да се предупреди електротехника без да се прави опити да ги поправят.

5. Забранява се включването на отоплителни уреди извън специално оборудвани за тази цел пожаробезопасни места.